

Черноморските китоподобни Биология, определяне, заплахи, опазване

Проект BG03.SGS-15

„Гражданска подкрепа за проучване на черноморските китоподобни по българското крайбрежие“

МОРСКИТЕ БОЗАЙНИЦИ ОТ РАЗРЕД КИТОПОДОБНИ

Появили са се преди около 25 млн. години - *Archaeoceti*

88 вида съвременни китоподобни:

- 14 вида беззъби
- 74 вида зъбати китоподобни

В Черно море: 3 вида от 2 семейства

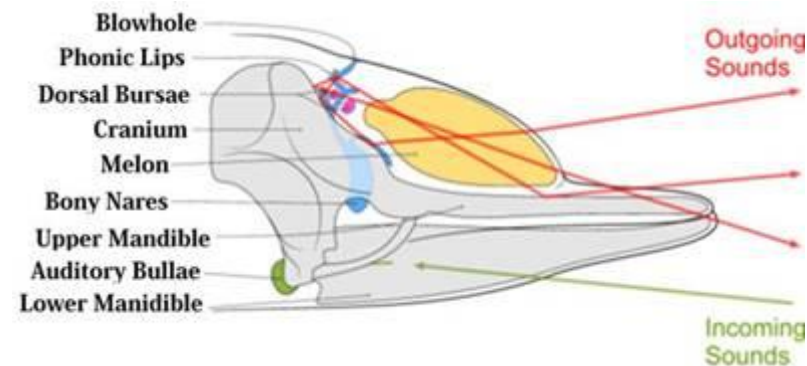

ФИЗИЧЕСКИ ОСОБЕНОСТИ

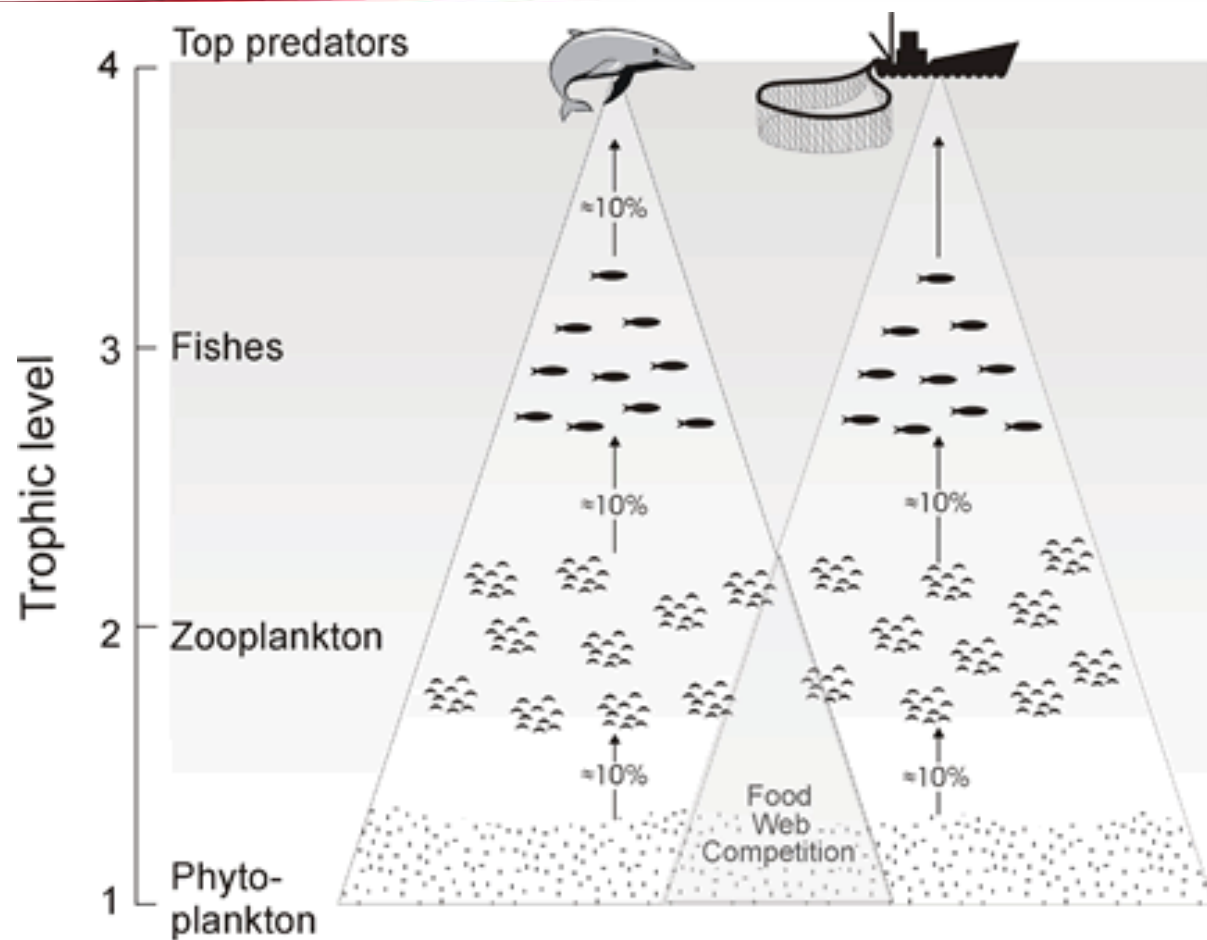
1. Тялото им е с обтекаема форма
2. Липса на космена покривка
3. Предните им крайници са видоизменени в гръдни плавници, задните крайници са напълно закърнели
4. Опашката е хоризонтална, имат и гръбен плавник
5. Приспособени към продължително задържане на въздух в белите дробове при потапянето им - наличието на специални структури известни като «*retia mirabilia*»
6. Способни да стоят под вода от 2-10 до 30-40 минути (кашалота до 1,5 час)

ФИЗИЧЕСКИ ОСОБЕНОСТИ

- 7. Високо съдържание на миоглобин в мускулите
- 8. Отворите на ноздрите са изместени отгоре на главата
- 9. Слухът е извънредно добър под водата - 150 херца до 150 килохерца
- 10. Китоподобните от подразред *Odontoceti* притежават и ултразвуков ехолокационен апарат за ориентация

РОЛЯ В ЧЕРНОМОРСКАТА ЕКОСИСТЕМА

КИТОПОДОБНИТЕ В ЧЕРНО МОРЕ – СЕМ. ДЕЛФИНИ

Афала *Tursiops truncatus*

Тъмносив отгоре, светлосив или бял отдолу.
“Клюнът” е къс, долната челюст – издадена напред.
Гръбния плавник е голям и триъгълен, наклонен назад.
Придържа се както близо до брега, така и в открито море.

Настоящия размер на популацията е поне няколко хиляди екземпляра.

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

в България: Червена книга - уязвим VU [D1]; Закон за

биологичното разнообразие – приложения II и III

международен: Червен списък на IUCN – EN (Застрашен);

Бернска Конвенция – приложение II; CITES – приложение II;

Бонска Конвенция – приложения I и II; Директива за

Хабитатите 92/43/ЕИО – приложения II и IV.

ЯСНО ОТЛИЧИМИ
“МУЦУНА” И “ЧЕЛО”

ГОЛЯМ ЯСНО ОТЛИЧИМ
ПЛАВНИК; ОЦВЕТЯВАНЕ В
СИВО

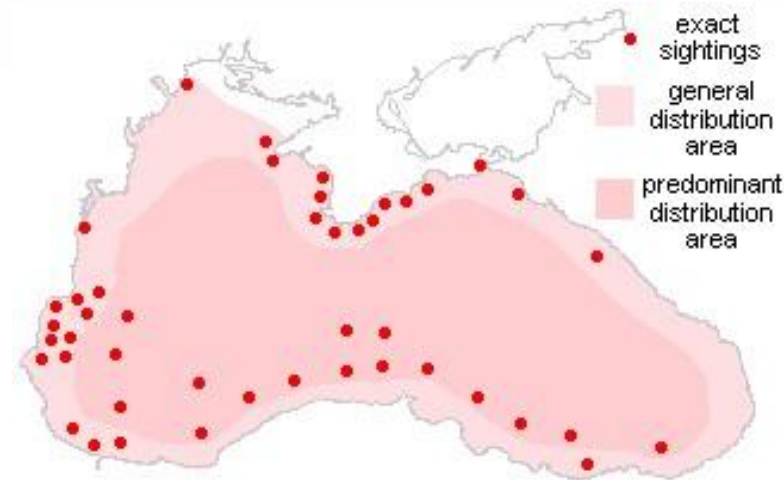

КИТОПОДОБНИТЕ В ЧЕРНО МОРЕ – СЕМ. ДЕЛФИНИ

Обикновен делфин *Delphinus delphis*

*Тялото е източено с обтекаема форма.
Тъмносиво е отгоре, белезникаво отдолу, с бледосиво,
жълтеникаво или бяло петно отстрани.
Гръбния плавник и триъгълен и слабо извит назад.
Среща се основно в открито море, по-рядко до брега.
Настоящия размер на популацията е поне няколко
десетки хиляди екземпляра, като е възможно да
достигат и над 100 000 индивида*

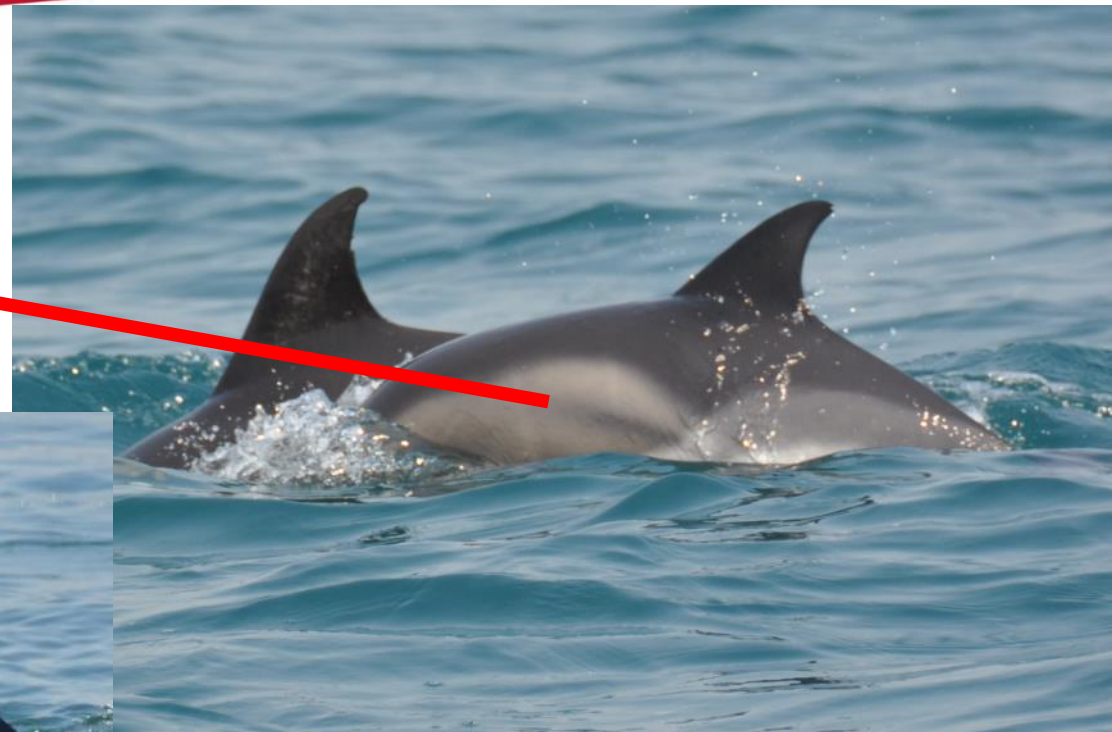

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

в България: Закон за биологичното разнообразие – приложение III

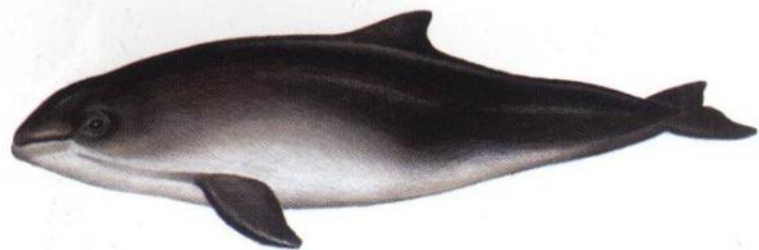
международен: Червен списък на IUCN – VU (Уязвим);
Бернска Конвенция – приложение II; CITES – приложение II;
Бонска Конвенция – приложение II; Директива за
Хабитатите 92/43/ЕИО – приложение IV.

Светли петна отстрани на
тялото, форма на ∞

КИТОПОДОБНИТЕ В ЧЕРНО МОРЕ – СЕМ. МОРСКИ СВИНЕ

Морска свиня, муткур *Phocoena phocoena*

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

в България: Червена книга - уязвим VU [A1acde + 2ce];

Закон за биологичното разнообразие – приложения II и III

международен: Червен списък на IUCN – EN (Застрашен);

Бернска Конвенция – приложение II; CITES – приложение II;

Бонска Конвенция – приложение II; Директива за

Хабитатите 92/43/ЕИО – приложения II и IV.

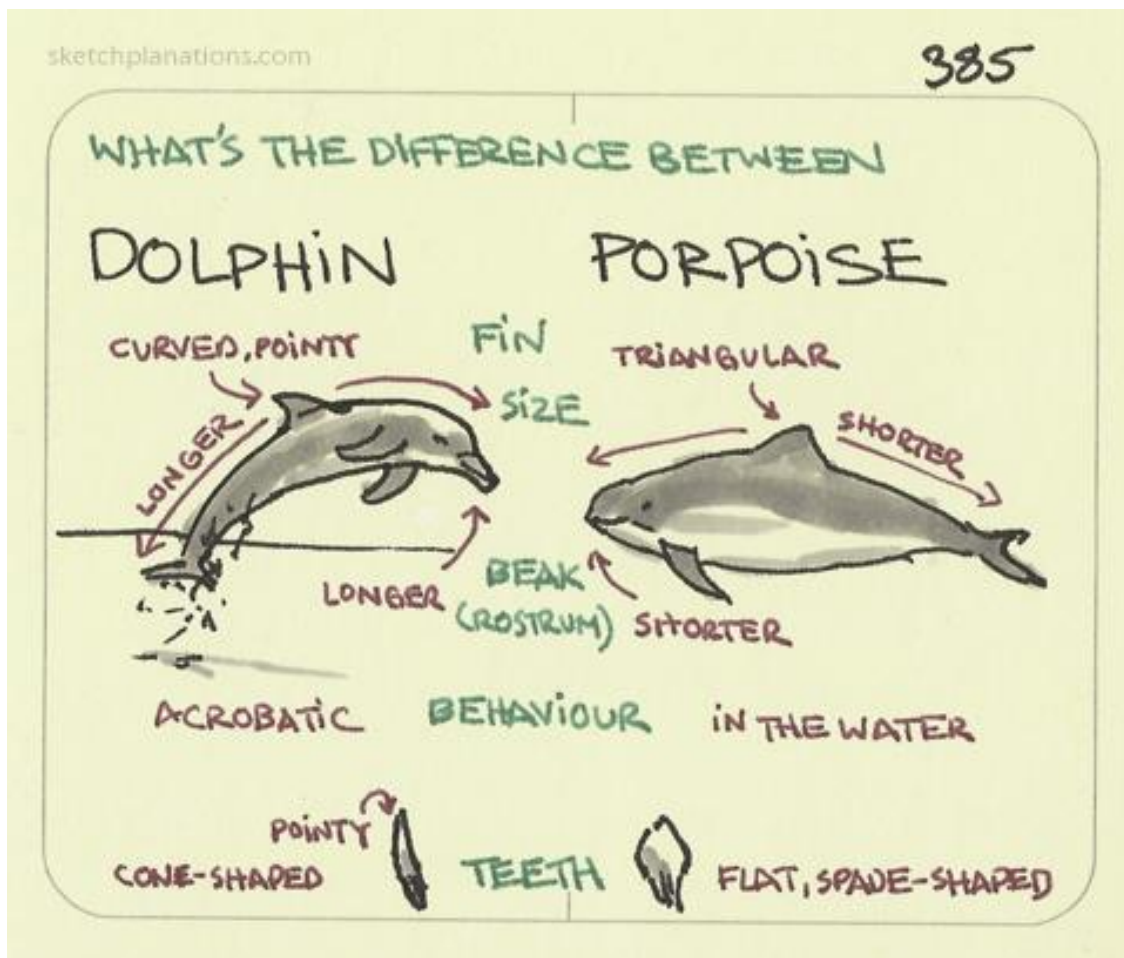
Най-дребното китоподобно. Няма “клюн”, главата е заоблена. Гръбният плавник е нисък и заоблен. Зъбите са странично сплеснати, а не конични, както при другите делфини. Придържа се близо до брега. Настоящ общ размер на популацията е няколко хиляди и вероятно няколко десетки хиляди индивиди (под 50 000)

Гръбния плавник е нисък,
заоблен с формата на
равнобедрен триъгълник

Главата е заоблена, няма
отличими “чело” и
“муцуна”

РАЗЛИКИ МЕЖДУ ДЕЛФИНИ И МОРСКИ СВИНЕ

Surface Behaviours

Typical dolphin surface behaviours

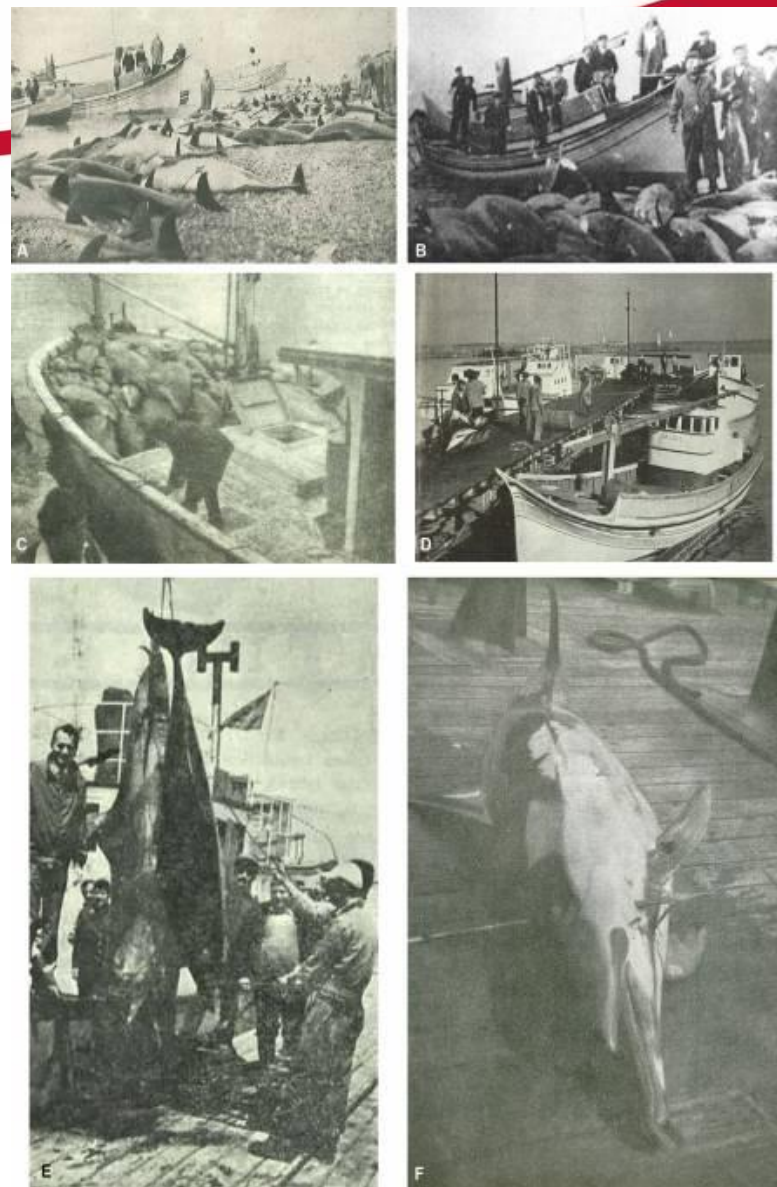
Typical porpoise surface behaviours

ЗАПЛАХИ ЗА КИТОПОДОБНИТЕ

В исторически план – китолов

В Черно море:

- С мрежи и огнестрелни оръжия
- Липсват точни данни на уловите
- Русия/СССР – над 1,5 млн
- Общо в Черно море за ХХ в. – 4-5 млн.
- Макс. улови: СССР – 147 653 (1938), България – 68 200 (1960), Румъния – 10 500 (1937), Турция – 180 000 (1958)

ЗАПЛАХИ ЗА КИТОПОДОБНИТЕ

Настоящи заплахи

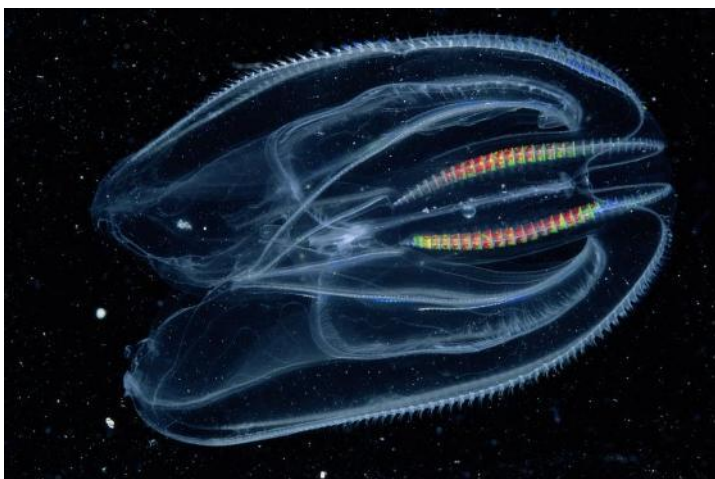
- Случаен улов /особено морски свине/

ЗАПЛАХИ ЗА КИТОПОДОБНИТЕ

Настоящи заплахи

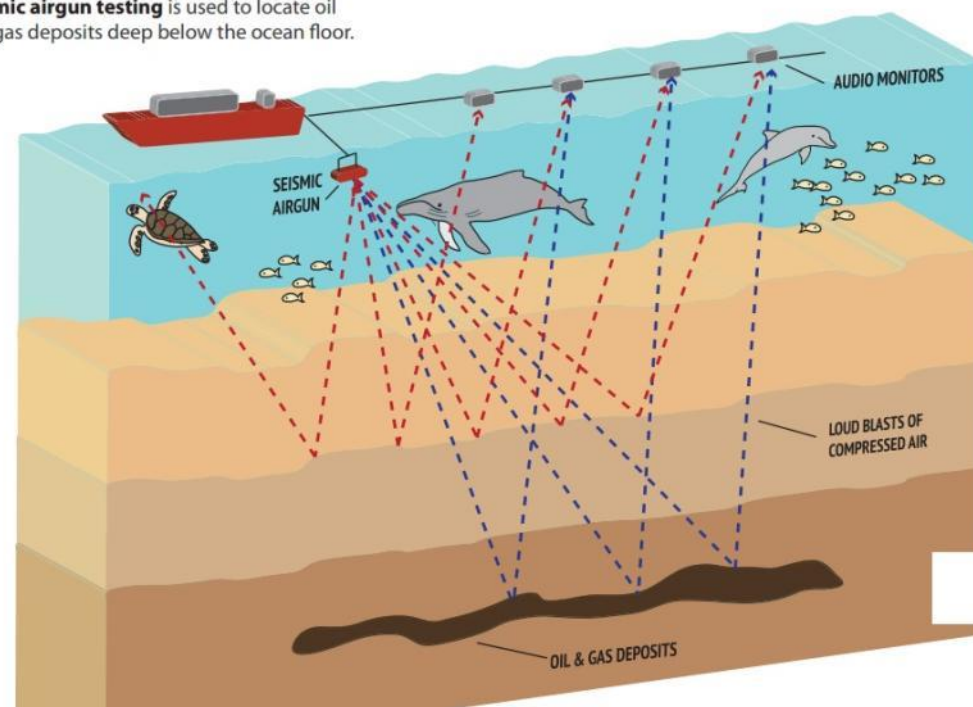
- Замърсяване – тежки метали, устойчиви органични замърсители, биологично, твърди частици

ЗАПЛАХИ ЗА КИТОПОДОБНИТЕ

Шумово замърсяване –
военни сонари,
сеизмични проучвания
за петрол/газ, драгиране
на дъното, полагане на
тръби/кабели,
туристически лодки

Seismic airgun testing is used to locate oil and gas deposits deep below the ocean floor.

ОПАЗВАНЕ

ЗАКОНОВА ЗАЩИТА НА ВИДОВЕТЕ И ТЕХНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ МОРСКИ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

**Димитър Попов – координатор
СНЦ “Зелени Балкани”**

Ел. поща: dpopov@greenbalkans.org

Тел: 0885 108712

**Дончо Киров
СНЦ “Зелени Балкани”
www.greenbalkans.org**